

VLADA CRNE GORE

PREDSJEDNIK VLADE, gospodin Duško Marković

MINISTAR PROSVJETE, gospodin Damir Šehović

MINISTAR RADA I SOCIJALNOG STARANJA, gospodin Kemal Purišić

Podgorica, 26.12.2016.

Poštovani gospodine predsjedniče Vlade,

poštovana gospodo ministri,

podržavamo odluku Ministarstva prosvjete da do kraja godine iz sopstvenih sredstava isplati asistente u nastavi koji su volonterski radili sa djecom sa posebnim obrazovnim potrebama.

Ohrabruje i izjava ministra prosvjete da podržava izmjene zakona, koje je predložio Ombudsman, a kojima bi se:

- a) obezbijedilo da se posao asistenata ne radi volonterski, i
- b) da država svakom djetetu s posebnim obrazovnim potrebama za koje se to utvrdi potrebnim obezbijeduje asistenta, umjesto da mu ga "može" obezbijediti, kako je do sada bio slučaj.

Međutim, podsjećamo Vas da ovi pozitivni pomaci još uvijek ne nude odgovore na najvažnija pitanja:

- kako će se obezbijediti trajno i održivo rješenje angažovanja asistenata u nastavi za djecu s posebnim obrazovnim potrebama - kako će se oni finansirati?
- da li će ministarstvo prosvjete biti odgovorno za njihov angažman i finansiranje ili ne?
- da li će te pozicije biti sistematizovane ili ne?
- šta će se konkretno dogoditi s asistentima kojima ugovori o radu na određeno vrijeme ističu na kraju ove godine?

Posao asistenata je odgovoran i veoma važan za djecu za koju je i rješenjem nadležne državne komisije utvrđeno da su im asistenti neophodni. Država mora da obezbijedi da asistenti imaju siguran angažman u toku cijele školske godine, umjesto da se ugovori zaključuju na po nekoliko mjeseci, da uplate kasne i da zbog takvog statusa od tog posla odustaju i oni koji imaju iskustva i koji su za to i posebno bili obučeni. Obrazovanje djece trpi u slučaju promjene asistenata, a u praksi je dokazano da se djeca tada izlažu nepotrebnom stresu.

Predložili smo da se pozicije asistenata ubuduće sistematizuju i da se obezbijedi da njihove troškove obezbijeduje budžet ministarstva prosvjete, jer su asistenti pomoćnici u procesu obrazovanja, a ne socijalne zaštite. Uostalom, na to upućuje i opšti stav Komiteta za prava osoba s invaliditetom u odnosu na pravo na inkluzivno obrazovanje od ove godine, u kome se od

država zahtijeva da ministarstvo obrazovanja bude odgovorno za inkluzivno obrazovanje:

"58. Odgovornost za obrazovanje osoba s invaliditetom na svim nivoima, zajedno s obrazovanjem svih ostalih, mora da leži na ministarstvu obrazovanja. U mnogim zemljama, obrazovanje osoba s invaliditetom je trenutno marginalizovano u okviru ministarstva socijalne zaštite i/ili rada, što je dovelo do, između ostalog, isključivanja iz glavnih tokova zakonodavstva, politike, planiranja i budžetiranja, nizih nivoa investiranja u obrazovanje osoba s invaliditetom po glavi stanovnika, manjak sistema koji bi prebrodio i obezbijedio inkluzivno obrazovanje, nedostatak integrisanih podataka o uključenosti, zadržavanja i postignuća, i propusta da se razvije inkluzivno obrazovanje nastavnika. Države ugovornice moraju da preduzmu hitne mjere da uspostave obrazovanje učenika sa invaliditetom pod nadležnost ministarstva obrazovanja."

Na kraju, podsjećamo da smo još u septembru predložili:

- 1) da škole hitno sistematizuju radna mjesta asistenata, da bi se tako obezbijedio njihov trajni i održivi angazman, a tako su i pred izbore mogli da budu plaćeni;
- 2) da se obezbijedi da se za asistente angažuju osobe koje su stručne za taj posao i imaju najviše iskustva;
- 3) da se promjeni član zakona po kojem se taj odgovoran posao po pravilu obavlja volonterski.

Uprkos najave iz Ministarstva prosvjete pred izbore da će pripremiti predloge za trajno rješenje problema i pozvati predstavnike NVO na razgovor, to se do danas nije desilo.

Nadamo se da će nova Vlada bez odlaganja na cjelovit način riješiti pitanje pomoći u nastavi djeci sa posebnim obrazovnim potrebama.

Takođe se nadamo da ćete imati partnerski odnos prema inicijativama civilnog sektora posebno u ovakvim stvarima koje se tiču sistemске zaštite ljudskih prava.

S poštovanjem,

Milka Šćepanović, izvršna direktorica NVO Naše sunce

Tea Gorjanc-Prelević, izvršna direktorica NVO Akcija za ljudska prava (HRA)

Pismo podržavaju predstavnici sledećih organizacija i udruženja:

Milislav Mimo Korać, predsjednik Udruženja roditelja djece sa teškoćama u razvoju u Podgorici

Miluša Cica Žugić, direktorica Udruženja za pomoć licima ometenim u psihofizičkom razvoju u Nikšiću

Marina Vujačić, izvršna direktorica Udruženja mladih sa hendikepom Crne Gore (UMHCG)

Kristina Mihailović, izvršna direktorica Udruženja Roditelji

Daliborka Uljarević, izvršna direktorica NVO Centar za građansko obrazovanje (CGO)

Maja Raičević, izvršna direktorica NVO Centar za ženska prava (CŽP)

Ljupka Kovačević, koordinatorka Centra za žensko i mirovno obrazovanje - ANIMA

Stevo Muk, predsjednik Upravnog odbora Instituta alternativa (IA)

Ivana Vujović, izvršna direktorica NVO Juventas

Ljiljana Raičević, izvršna direktorica NVO Sigurna ženska kuća (SŽK)

Milan Poka Mijajlović, starješina Odreda izviđača "Njegoš"

Aleksandar Jerotić, predsjednik NVO Pandora

Tea Gorjanc Prelević
Executive director

Akcija za ljudska prava
Human Rights Action
Sloboda 74/II
81000 Podgorica
Montenegro
T+382 20 232 348
F+382 20 232 358
www.hraction.org